



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

43. An irregularis, vel excommunicatus electus, & confirmatus Episcopus non obtenta absolutione, aut dispensatione, possit absque peccato mortali sumere consecrationem? Et quid si hic obiter quæras, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

sanctitatem ministrantis, & ita peccaret mortaliter qui vel ablueret, vel ungere inciperet in mortali.

2. Sed his non obstantibus affirmatiue aliqui respondent; & ita me citato tenet Eminensissimus Lugo de Sacram. dispur. 8. num. 158. ubi sic ait: Verius tamen existimo, non esse peccatum mortale audire præcisè confessionem in peccato, dummodo quis habeat propositum, confitendi, vel habendi actum contritionis, antequam proferat verba absolutionis, vt docet Henriquez lib. 6. cap. 18. num. 6. in gl'of. lit. V. Et Diana loco citato, qui id probat ex eo, quod tunc Sacerdos non administrat Sacramentum, sed solum quando non absoluit: Verum de hoc ipso reddenda est ratio: nam aduersarij dicunt Sacramentum non solum administrari, quando proferitur forma, sed etiam quando apponitur materia vt constat in Baptismo, unctione, & alijs, que non solum ministrantur quando proferuntur verba: sed etiam quando fit ablutio, unctiono, &c. Ergo in Sacramento Pœnitentiæ idem dicendum erit. Ratio ergo à priori, ex qua oritur discrimen ab alijs Sacramentis, hæc esse videtur, quod Sacerdos audiendo confessionem non agit, sed habet se passiuè, cuius signum est quod etiam si Sacerdos præter intentionem audiret peccata alicuius subdito accusantis se apud ipsum, & petentis absolutionem, posset procul dubio illum absolueret: auditio ergo, licet sit aliquo modo actus iudicialis, latè sumptio nomine actus, non est actio tamen strictè Confessarij, sed effectus actionis pœnitentiæ terminata ad Confessarium iudicem, qui habet se passiuè; & ideo non prærequiritur intentio Confessarij, sed pœnitentiæ, cuius illa est actio; & propter eandem rationem non requiritur status gratiæ in Sacerdote: quia tunc non agit, sed patitur à pœnitente, vt possit postea agere, & absolueret ipsum. Ex quo patet responsio ad argumentum supra adductum pro contraria sententia. Fatetur enim requiri potestatem in Confessario, vt auditio illa sit valida, & pars Sacramenti Pœnitentiæ, quia debet confessio fieri iudici, & ab eo audiri: hoc tamen non probat illam esse actionem iudicis, per quam Sacerdos agat, & operetur gratiam. Sic vt etiam nunc Sacramentum Matrimonij sit validum, debet fieri apud Parochum, vel eius locum habentem; ipse tamen Parochus non agit, aut operatur gratiam illius Sacramenti, sed habet se passiuè, vt testis audiens consensum vtriusque coniugis, qui non erit validus, nisi exprimat apud Parochum. Sic confessio non erit valida, nisi fiat apud iudicem: iudex tamen non agit, vel operatur gratiam; quatenus audit, sed quatenus operatur profertur sententiam absolutionis. Et hæc omnia docet Lugo, quæ quidem probabiliter applicari possunt in casu nostro.

RESOL. XLII.

An si Episcopus in peccato mortali consecraret, verbi gratia, tres Episcopos vnum tantum peccatum committeret, vel tria?

Et apponitur, quod duo, vel tres, & quinque Episcopi simul consecrari poterunt sine dispensatione. Et pro prima difficultate adducitur exemplum de Confessario, qui si, verbi gratia, successiuè centum personas in peccato absolueret, non centum, sed vnum peccatum committeret? Ex parte 12. tractatu 1. Resol. 42.

Suppono cum Alzedo de praxi Episc. part. 1. cap. 4. num. 13. quod duo, vel tres, & quinque Episcopi simul consecrari poterunt sine dispensatione. Tom. IV.

ne, cap. cum sit, §. de consecr. Eccles. vel Altaris, & ibi Panormit. num. 1. & omnes scribentes.

2. Hoc supposito, aliqui negatiue respondent, quia licet administret plura Sacramenta ordine, & numero diuersa, tamen quia successiuè administrantur, videntur administrata per modum vnius, & ita constituitur vnum tantum peccatum in genere mortis; sicuti si confirmaret plures personas in peccato mortali, vel illas ad Sacerdotium, vel alios Ordines promoueret, exemplo Confessarij, qui si, verbi gratia centum personas in peccato mortali successiuè absolueret, non centum, sed vnum peccatum committeret. Et ita docet præter alios à me alibi adductos doctus Pater Tamburinus Opusc. de Confess. lib. 2. cap. 3. §. 8. num. 55.

3. Verum contrariam sententiam de Confessario alij sustinent; & sic in nostro casu de Episcopo dicent. Sed quia prima opinio est probabilis, probabiliter puto sustineri posse in casu nostro Episcopum, non tria, sed vnum peccatum committere.

RESOL. XLIII.

An irregularis, vel excommunicatus, electus, & confirmatus Episcopus, non obtenta absolutione, aut dispensatione, possit absque peccato mortali sumere Consecrationem?

Et quid, si hic obiter queras, quid faciendum sit, si hereticus occultus, qui ad mentem rediit, & nec ab Episcopo, nec ab alio absolutionem in foro conscientie obtinere potuit?

Idem est de illo, qui per pium Confessarium non potuit obtinere licentiam a Superiore, vt absolueret à reservationis, si absque nota non possit omittere Sacramentum, aut Communionem.

Et deducitur, quod irregularis etiam ex delictis, si sit occultus, non tenetur reseruare fructus? Ex parte 12. tract. 1. Res. 43.

Suppono talem electum, & confirmatum Episcopum, ante consecrationem omnem adhibuisse diligentiam in sacra Pœnitentiaria, & non potuisse absolutionem ab excommunicatione, vel dispensationem ab irregularitate obtinere, nec posse Episcopatum renuntiare, vel diutius suam Consecrationem differre absque aliorum scandalo; in tali, inquam, casu potest absque peccato se consecrare, & postea progredi in diligentis adhibendis, pro absolutione, & dispensatione. Probatur, quia præceptum de vitando scandalo, & tuenda propria fama fortius est præcepto Ecclesiæ imponentis excommunicationem, & irregularitatem: ergo. Quod patet ex his quæ asserunt DD. & ideo Magister Serra in 2. 2. D. Th. q. 1. art. 4. sic ait: [Si queras quid faciendum si heretico occulto, qui ad mentem rediit, & nec ab Episcopo, nec ab alio absolutionem in foro conscientie obtinere potuit?] Respondetur, non teneri se prodere, nec crimen suum fateri coram testibus, & Notario, vt sic in vtroque foro ab Inquisitoribus absolueret, sed posse per viam Pœnitentiariæ non detecto suo nomine ad Summum Põtificem mittere, vt sui absolutionem alicui committat. Quod si nõ possit facere, nec Romam ire, & instar tempus implendi præceptum animæ confessionis, & communionis quam sine graui scandalo, aut infamia non potest omittere, poterit cuilibet Confessario approbato confiteri; qui illum directè absoluens à peccatis non reseruatis, indirectè absoluat à crimine hæresis. Et idem est de eo, qui misit ad Summum Pontificem; vt sui absolutionem alicui committat, & interim si non communicet, aut celebretur.

Sup hoc à simili de Episc. successiuè aliquos ordinante, in tom. 1. tr. 7. Res. 64. §. ult. ante medium.

Alibi in to. 1. tr. 7. Res. 5. §. Hæcque, & seq. & in multis alijs eius not.

Sup. hac quæ signanter in tom. 5. tr. 8. Res. 2. 1. & in alijs eius not.

RESOL. XLII. XLIII. XLIV. XLV.

grauem infamiam incurrat, & scandalum magnum oriatur. Nec obstat excommunicatio; qua hæreticus poenitens innodatus est, & à qua, nec in isto casu potest Confessarius absolueret: nam sicut prædictus hæreticus naturaliter, & inuincibiliter oblitus peccati hæresis, quam post consensum occultè protulit, bona fide, & cum debita abàs dispositione accederet ad Sacramentum poenitentiae, & confiteretur peccata non reseruata, & absolueretur, maneret in foro conscientiae indirectè absolutus à crimine hæresis reseruato, non obstante excommunicatione, qua est innodatus: ita & in casu prædicto, indirectè absolutus manebit à peccato hæresis, cum onere tamen illud iterum confitendi, cum copiam Confessarij auctoritatem habentis habuerit. Est & huius rei exemplum de Sacerdote, qui alium Sacerdotem interfecit, & ne se prodar, & crimen eius fiat manifestum celebrat & confitetur sua peccata Confessario, qui non potest illum absolueret ab excommunicatione. Sunt etiam qui dicant, secluso quoque scandalo, & periculo grauis infamiae supradictum hæreticum occultum procurantem pro viribus absolutionem, sed ob paupertatem, aliudve legitimum impedimentum non valentem Romam adire, vel mittere, neque ab Episcopo, vel Inquisitore absolutionem obtinere. Si verè poeniteat, & contritus sit, posse interim Missam celebrare, si est Sacerdos, vel Eucharistiam sumere, si est laicus. Sed hoc aliis non placet, & meritò, cum secluso scandalo, & infamia, nulla sit vrgens causa sumendi Eucharistiam in tali casu. Aliàs etiam Sacerdos, qui alium occidit, si non possit irregularitatis dispensationem obtinere, Missam celebrare posset secluso periculo se prodendi. Hucusque Serra. Ex quibus patet ratione scandali posse aliquem Missam dicere, vel Eucharistiam sumere non obstante absolutione ab excommunicatione post diligentias adhibitas.

2. Vnde ex hac doctrina, me citato, doctiss. Pater Paulus Maria Quartus in *Rubr. Missalia* p. 3. tit. 7. sect. 3. dub. 3. diffio. 1. collegit regularem, qui per pium Confessarium non potuit obtinere licentiam à Superiore, vt absolueretur à reseruatis; si absque nota non possit omittre Sacrum, vel communionem, posse aliquo ex prædictis modis, vel communicare cum sola contritione, vel confiteri solum non reseruata, vel simul etiam reseruata, super quæ cadet in directo absolutio, & hoc etiam si peccata reseruata adnexam habeant excommunicationem, vel aliam censuram reseruata; quamvis enim posset confiteri Superiori, quia tamen inter Regulares hoc censetur notabile incommodum, ideo censent probabiliter Doctores illum carere copia Confessarij. Ita ille, cui adde de Theologia morali optimè meritum Patrem Tamburinum *opusc. de Communione* 2. cap. 1. § 6. num. 44.

3. Confirmantur superius dicta ex alia doctrina P. Thomæ Hurtado *var. tom. 2. tract. 12. cap. 1. §. 21. n. 1156.* vbi sic ait: Irregularis etiam ex delictis, si sit occultus non tenetur restituere fructus, quia vsque ad iuridicam priuationem habet titulum beneficij; & sic facit fructus suos; dummodo per se, vel per alium præstet onera beneficij excepta pensione diuini officij, quam non potest per alium præstare, cum sit onus personale. Ita Coninch *disp. 18. n. 5.* Filliuc. *tract. 19. n. 69 & 70.* Si tamen non possit per alium alia onera beneficij præstare, nec obtinere dispensationem irregularitatis, tenetur in conscientia beneficium resignare, nisi alia maior necessitas vrgeat, vt quia bene opinatus famam amitteret, vel est necessarium ad sustentationem vitæ, & cogeret mendicare cum de decore. Ita ille, cui adde Bonacinum de *cons. disp. 1. q. 1. punct. 3. n. 6.* verb. *Item potest.*

Sup. hoc irregulari in tom. 5. tr. 5. Ref. 142. §. 1. & cursum in aliis §§. & vers. eius primæ autor.

RESOL. XLIV.

An Episcopus eadem die sua Consecrationis possit Ordines conferre? Ex part. 12. tract. 1. Ref. 44.

§. 1. **S**uppono, quod In Episcopo Ordinate requiritur, vt non solum sit electus, & confirmatus, sed etiam consecrationem Episcopalis character imprimatur, & matrimonium spirituale inter Episcopum, & Ecclesiam suam consumatur. Quare ante Consecrationem postquam fuit electus, potest quidem dici Prælatas, & habere potestatem iurisdictionis; non tamen dici Episcopus, aut habere potestatem ordinis, vt habetur in *c. inter corporalia de transl. Episcop.* Nihilominus postquam fuit electus, & confirmatus, licet ante Consecrationem non possit ea munera exercere, quæ sunt Ordinis Episcopalis, potest tamen delegare alteri Episcopo consecrato omnia quæ sunt Ordinis Episcopalis. Abbas in *c. Cum ex illo de transl. Episcop. n. 10.* & in *cap. sisyrgemis, de elect. n. 6.* His suppositis, ad dubium propositum respondeo, Episcopum ea die qua est consecratus, non posse alios ordinare, licet si ordinet, ordinatio sit valida. Ita habetur in *cap. quod sicut, §. Super eo de elect. & ibi Panormitanus, & alij Doctores.* Et ita docet Marchin. de *Sacram. Ordinis, tract. 1. p. 1. cap. 11. n. 2.* cui ego addo Mauricium Alzedum de *Professio Episcop. cap. 4. num. 15.*

RESOL. XLV.

An si aliquis ex tribus Episcopis non imponeret manus super caput Consecrandi, vel non proferret formam. Accipe Spiritum sanctum, Consecratio est inuolida?

Pro quo quaritur, an quilibet trium Episcoporum manus imponendum, & Euangelij Codicum tenentibus consecret? Ex part. 12. tract. 1. Ref. 45.

§. 1. **H**æc quæstio maximè procedit in mea sententia, quæ docet materiam & formam consecrationis Episcopalis consistere in supradictis ritibus. Ad hoc dubium sic respondit Fragol. de *Regim. Republica Christiana, tom. 2. lib. 8. disp. 18. §. 13.* Ambigi etiam potest, an quilibet trium Episcoporum, qui manus imponunt super caput Episcopi, & tenent codicem Euangelij, consecret Episcopum. Negant aliqui nullum ex tribus per se solum consecrare, sed omnes tres simul, & coniunctim. Ita Glossa, & Hugo in *c. Episcopus, dist. 25.* Syluester tamen in *verb. Consecratio primò, n. 1.* multo melius, ac verius tradit post Hostiensem, & Goffredum vnum totam consecrationem peragere, & alios verò adiutores esse. Requiritur tamen, quod assistant consecrationi, & adiuuent saltem tres Episcopi, *c. ne Episcopi, per textum, in tribus, de temporibus Ordinationum.* Henric. in *sum. lib. 10. c. 24. §. 1.* Paul. Comit. *responsorum moralium, lib. 1. q. 48. n. 13.* aliàs non esset consecratus, per Gloss. in *dist. cap. ne Episcopi.* Confirmantur quæ dicta sunt ex verbis Sanch. in *Opusc. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 15. n. 17.* vbi sic ait: Nota, quod vnus Episcopus principaliter totam consecrationem perficit, & alij sunt quasi coadiutores secundum Hostiens. & Goffred. quos refert Syluester in *verb. Consecratio 1. num. 1.* & hoc dicit esse melius, vel secundum Hugonem, & Rayner. quos refert etiam Syluester ibi, sunt tres actiones, & vna passio, sicut cum tres portant lapidem, & notat bene Syluester, quod essentialia consecrationis necessaria